

I vedtagelsen i EU's Ministerråd fra den 26.-27. juni 1989 kræves det bl.a. af Kina, at henrettelserne og undertrykkelsen af dem, der kræver deres demokratiske rettigheder, indstilles, og at de kinesiske myndigheder respekterer menneskerettighederne og tager højde for de håb om frihed og demokrati, som befolkningen nærer. Det er relativt brede formuleringer, men det er jo også umisforståelige formuleringer. Der kræves markante forbedringer af menneskerettighedssituationen.

Derfor er det næste spørgsmål, om der er markante forbedringer at spore, og efter vores opfattelse er svaret, hvis vi kigger på den aktuelle situation, nej. Der har været nævnt rapporterne fra den amerikanske organisation Human Rights Watch. Deres årsrapport om Kina indledes bl.a. med ordene: Den generelle menneskerettighedssituation er uforandret og endda forværret i nogle henseender – altså samlet set en forværring.

Og et hurtigt overblik giver et nedslående billede: Grov undertrykkelse og systematiske menneskerettighedskrænkelser i Shenyang og Tibet, overgreb på og fængsling af politiske og religiøse dissidenter, store begrænsninger af ytringsfriheden, tvangsforflyttelser i massevis – tvangsforflyttelser er noget, der sjældent omtales, men det er jo et fantastisk indgreb, at man tvangsforflytter folk, bl.a. for at give Kina et pænt ansigt under OL i Beijing – forbud mod uafhængige fagforeninger og overgreb på fagforeningsaktivister, noget, som forskellige vestlige firmaer jo accepterer, fordi det jo betyder billig arbejdskraft.

Hertil skal så lægges oplysninger fra bl.a. Amnesty International om henrettelser i Kina. Det tal, der er oplyst, er 10.000 om året; det er det, man mener der er fuldstændig sikkerhed for. Det er mig bekendt mere, end der henrettes i samtlige andre lande i verden. Man kunne fortsætte. Hvad med f.eks. de 250.000 personer i arbejdslejre, der er nævnt i en amerikansk rapport for nylig?

For Danmark synes jeg også det er interessant, at Kina gentagne gange har truet Taiwan, og at undertrykkelsen og besættelsen i Tibet fortsætter. Der har vi den holdning, at et sådant land skal Danmark ikke acceptere at der bliver solgt våben til, og der, hvor vi har indflydelse på at forhindre, at der bliver solgt våben til det, skal vi selvfølgelig bruge den indflydelse, det være sig i selve Danmark, det være sig i EU, det være sig i FN, det være sig hvor som helst.

Der kan udvikles mange teser om, at en ophævelse af embargoen alligevel ikke vil føre til en massiv europæisk våbeneksport, det var udenrigsministeren eller statsministeren inde på. Nogle vil mene, at EU's adfærdskodeks vil træde i stedet, men andre, at det kan den nationale lovgivning klare.

Men sagen er jo, at ingen af de her ting holder vand. Kodekset kan ikke erstatte en våbenembargo. Vi ved helt sikkert, at i det øjeblik våbenembargoen er ophævet, vil der fra fransk side blive eksporteret våben, og så kan det godt være, at man en gang om året kan holde et eller andet møde i Bruxelles eller et andet sted, hvor man vil sige, at det synes man ikke var klogt, men realiteten vil være, at våbenembargoen vil være væk, våbeneksporten vil foregå.

Kl. 18.55

Uanset hvordan man vender og drejer det, kan det ikke – heller ikke efter vores opfattelse – udgøre et argument for ophævelse af våbenembargoen. Embargoen har haft betydning i Kina, og den står som et symbol på, at EU har en anelse – ikke mere, men en anelse – kritisk distance til det kinesiske styre. Det er ikke meget, EU udtrykker kritisk om Kina. Vi skal have opklaret, hvor meget i Kina, man har kritiseret fra EU's side i forbindelse med den igangværende session i Menneskerettighedskommissionen. Vi skal have undersøgt, hvordan EU stiller sig til spørgsmålet om den amerikanske resolution, som skulle have været lagt frem. Det kan vi eventuelt høre fra ministeren.

Derfor er der heller ikke nogen grund til at ophæve denne her våbenembargo, men tværtimod stille det klart op, at den skal være i kraft, så længe Kina ikke præsterer massive fremskridt på menneskerettighedsområdet.

Til sidst skal jeg bare hilse fra hr. Jann Sjursen, som desværre ikke havde mulighed for at være til stede på nuværende tidspunkt, og sige, at Kristendemokraterne naturligvis støtter det forslag til vedtagelse, som de selv har været med til at fremsætte.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg føler ikke trang til her ved afslutningen af debatten at komme med nogen længere svartale, for jeg synes, vi har haft en meget, meget fredssommelig debat, ikke mindst i lyset af den forfærdelige opstandelse, der var, da jeg under mit besøg i Kina havde kommenteret de drøftelser, der finder sted i EU-kredsen om en mulig ophævelse af våbenembargoen. Jeg tror, jeg kan sige,